

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ІМ. О. М. МАРЗЄЄВА НАМН УКРАЇНИ»
ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

ЗБІРКА ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
НАУКОВО–ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
(XX марзєєвські читання)

Випуск 24

24-25 жовтня 2024 р.
м. Київ

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
ІМ. О. М. МАРЗЄЄВА НАМН УКРАЇНИ»
ГО «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я»**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ТА ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

*ЗБІРКА ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
(XX марзєєвські читання)
Випуск 24*

24 - 25 жовтня 2024 р.
м. Київ

ISBN 978-617-7431-30-4

Редакційна колегія:

головний редактор – член - кор. НАМН України, д.мед.н., професор *Полька Н.С.*
заступники головного редактора –

- д.мед.н., професор *Турос О.І.*
- к.мед.н. *Рудницька О.П.*

Члени редколегії:

к.біол.н. *Михайленко П.М.*, к.мед.н. *Коблянська А.В.*, н.с. *Новохацька С.М.*,
м.н.с. *Мельченко Ю.В.*, пров. інж. *Лейких С.В.*, м.н.с. *Федоришина О.М.*

Комп'ютерна верстка, підготовка оригінал-макету:

м.н.с. *Мельченко Ю.В.*, пров. інж. *Лейких С.В.*

Адреса редколегії :

02094, м.Київ, вул. Гетьмана Полуботка (Попудренка), 50
Державна установа «Інститут громадського здоров'я
ім.О.М. Марзєєва Національної академії медичних наук України»
/ ДУ «ІГЗ НАМНУ» /

Тел./факс: (044) 513-15-28, 292-13-86 Тел.: (044) 513-71-36

e-mail: igz_konf@ukr.net

ISBN 978-617-7431-30-4

Попри те, що інтерес до дистанційної форми навчання виник ще на початку XXI століття, і наш навчальний заклад (Національний медичний університет імені О.О.Богомольця, далі НМУ) робив певні кроки в цьому напрямку, а саме була створена платформа дистанційного навчання Neuron для підготовки до складання ліцензійних інтегрованих іспитів КРОК, проте до такого стрімкого переходу від традиційної для всіх медичних закладів освіти очної форми навчання до дистанційної ми були майже не готові. Перед викладачами постало досить складне завдання – за дуже короткий проміжок часу необхідно було створити і поповнити відповідні навчальні курси з усіх навчальних дисциплін, які викладаються в нашому університеті, на платформі Neuron для забезпечення безперервності освітнього процесу. Паралельно необхідно було читати лекції, проводити семінари, лабораторні та практичні заняття, здійснювати поточний та кінцевий контроль тощо. Це був дуже складний, проте надзвичайно цікавий період. Найбільш влучною цитатою, на нашу думку, що ілюструє процеси, які відбувалися в освітньому середовищі нашої країни, зокрема в НМУ, в той час, може бути: «Змінюйся або помри». Спільними зусиллями науково-педагогічних працівників нашого університету з одного боку та програмістів, адміністраторів дистанційного навчання і фахівців з інформаційних технологій з іншого боку, вдалося за досить короткий проміжок часу створити новий освітній інструмент – платформу дистанційного навчання **LIKAR_NMU на базі попередньої** платформи Neuron.

Окрім навчальних курсів для студентів НМУ, на даній платформі розташовані матеріали Інституту післядипломної освіти Національного медичного університету імені О.О.Богомольця для навчання інтернів та підвищення кваліфікації лікарів, а також матеріали для підготовки до КРОК в залежності від профілю та дисциплін. Всі матеріали на платформі **LIKAR_NMU представлені на двох робочих мовах – українській та англійській, що використовуються при викладанні в НМУ**. Для зручності користування розроблені окрім електронних навчальних курсів ще й персональні кабінети студента та викладача, журнали оцінок, каталог вибіркового дисциплін тощо.

Для проведення практичних, лабораторних та семінарських занять, а також контролю за виконанням самостійної роботи студентів у НМУ під час дистанційного навчання використовують формат синхронних занять. Це означає, що всі учасники перебувають на зв'язку одночасно, наприклад, через вебінари, відеоконференції тощо. Сервіси такі як Zoom, Skype, Google Meet і Microsoft Teams дозволяють організувати обговорення, дискусії та опитування студентів у реальному часі. Демонстрація екрану викладача дає можливість реалізувати інтерактивні обговорення результатів досліджень, таких як електрокардіограми чи рентгенограми. Ці платформи також підтримують проведення стрім-лекцій, під час яких, крім демонстрації презентацій, можна надавати коментарі до викладеного матеріалу.

Для об'єктивної оцінки набутих знань, умінь і навичок, а також для уникнення можливого суб'єктивізму з боку викладачів, в НМУ використовуються кілька методів контролю. Серед них тестування, письмові роботи, розв'язання ситуаційних задач та усні відповіді під час відеоконференцій.

Можна довго обговорювати недоліки та переваги дистанційної форми навчання. Проте важливо розуміти, що в умовах воєнного стану саме дистанційне навчання дозволяє студентам продовжувати отримувати освіту в Україні, незалежно від їхнього місцезнаходження, у тому числі за кордоном.

QUALITY OF SLEEP OF MEDICAL STUDENTS AS AN INDICATOR OF THE IMPACT THE FORM OF ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS IN CRISIS CONDITIONS

Merkulova T. V.

Kharkiv National Medical University, Kharkiv

According to modern research [Dopheide Julie A. 2020; Клименко І., Галадза М. 2024; Hershner S., Chervin R. 2014], insomnia remains a relevant issue and can significantly impact the quality of life on one hand while serving as an indicator of health disturbances on the other. Sleep

quality is of immense value in restoring physiological functions, including learning ability, memory consolidation, and overall health maintenance in young people. Sleep deprivation negatively affects general well-being, can lead to impaired attention, cognitive processes, and stress disorders.

A number of researchers refer to insomnia as a manifestation of chronic stress [Morin C.M. 2010; Perlis M., Shaw P.J. 2011]. Consequently, sleep disturbances become manifestations of a decline in subjective well-being and quality of life in stressful conditions, such as a military conflict.

In the crisis realities of war, medical students' education in different regions of the country takes place in various formats. In areas with a high risk to students' lives and health due to military actions, classes are organized remotely using modern internet technologies. This adds specific characteristics to the educational process and inevitably impacts the overall routine of both academic and daily activities of students. At the same time, in regions with a more favorable security situation, students follow the usual pace of study at the medical university, attending in-person classes.

For this reason, the study involved medical students in Kharkiv, who are studying online, and students of the medical university in Poltava, who have a regular educational process. To assess the quality and disturbances of sleep, the Pittsburgh Sleep Quality Index (PSQI) was used, formatted in Google Forms for ease of remote use. The respondents answered questions about the duration and quality of their nighttime sleep over the past month.

The duration of sleep among the surveyed students generally ranged between 7-8 hours each night over the past month. A reduction in nightly sleep to less than 6 hours was observed among about 22 % of students from both universities. However, it was found that students engaged in distance learning more frequently reported worsened sleep quality. Specifically, 55 % of students in Kharkiv admitted to sleeping «rather poorly» or «very poorly» over the past month, compared to 40 % of respondents from Poltava ($p < 0.05$). Additionally, students in distance learning experienced negative aspects of sleep quality such as difficulties falling asleep, frequent awakenings during the night, shallow sleep, and consequently higher levels of daytime sleepiness.

Thus, it can be assumed that the exclusively distance learning environment, which is associated with prolonged social isolation, primarily virtual communication between participants in the educational process, and extended screen time, leads to a decrease in overall daily activity, disruption of the usual daily routine, including improper allocation of time for self-preparation by students. This, combined with other stress factors in the context of crisis events, results in a deterioration in both the duration and quality of sleep for students, further deepening stress responses and potentially activating mechanisms for the development of somatic pathology.

Given that studying in a medical university is characterized by high intensity, complexity, and a high degree of responsibility, combining it with the negative aspects of distance learning can lead to shifts in both psychological and physical health. Therefore, further research into the quality of students' sleep, as an indicator of stress and somatic manifestations, is relevant, along with the subsequent development of recommendations for adjusting their activities related to the educational process.

RISING RISK OF HOUSEHOLD CARBON MONOXIDE POISONING: CHALLENGES FOR UKRAINE'S PUBLIC HEALTH SYSTEM UNDER MARTIAL LAW

Olga I. Gerasymenko, Olha S. Bohachova, Mykola I. Lytvynenko

Kharkiv National Medical University, Kharkiv

Background: Domestic carbon monoxide (CO) poisoning remains an acute problem for Ukraine's public health system, especially under martial law conditions. This toxic gas is formed during incomplete combustion of carbon-containing substances and has no color, smell, or taste, which complicates its timely detection. Even small concentrations of carbon monoxide can cause oxygen starvation of tissues and organs, especially the brain and heart, with symptoms such as headache, dizziness, nausea, and weakness. Prolonged exposure or high concentrations of CO can lead to loss of consciousness and even fatal outcomes. The main sources of carbon monoxide in the home are faulty or improperly operated gas and solid fuel appliances, stoves and fireplaces.

ЗМІСТ

1. СУЧАСНІ ВИКЛИКИ В СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я	4
ВАГОМІ РОЗРОБКИ ДУ «ІГЗ НАМНУ» В 2023 РОЦІ, ЯКІ АКТУАЛЬНІ У ВОЄННИЙ ЧАС	5
<i>Полька Н. С., Рудницька О. П., Лейких С. В., Мельченко Ю. В., Михайленко П. М., Новохацька С.М.</i>	
МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА В ГАЛУЗІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ СПЕЦІАЛІСТІВ	6
<i>Турос О. І., Коблянська А. В.</i>	
ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ОБРОБЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ АНКЕТУВАННЯ У СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я	7
<i>Антомонов М. Ю., Русакова Л. Т.</i>	
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПОВЕРХНЕВИХ ВОД	8
<i>Зоріна О. В., Галагуз В. А., Тихоненко М. О., Новохацька С. М.</i>	
НОВЕ ПІДГРУНТЯ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	9
<i>Хоменко І. М., Івахно О. П., Скіпальській А. П.</i>	
СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я	11
<i>Хоменко І. М., Чешко Я. М.</i>	
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я ЯК ФАКТОР ЇЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	12
<i>Скиба О.О.</i>	
REGIONAL APPROACHES TO STUDYING THE EXPOSURE TO NATURAL IONIZING RADIATION AS A RISK FACTOR FOR HEALTH IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA	13
<i>Corețchi L., Carașina A., Șargu V., Overcenco A., Ababii A., Bogdan M., Gîncu M.</i>	
ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯ ПРИМІЩЕНЬ РАДОНОМ, ЯК ОДИН З ФАКТОРІВ РИЗИКУ, ЩО ВПЛИВАЄ НА ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ	15
<i>Чумак С. П., Штиль О. В., Данілейченко В. О.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ ДОЗ ОПРОМІНЕННЯ НАСЕЛЕННЯ РАДІОАКТИВНО ЗАБРУДНЕНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ У 2010–2023 РР	16
<i>Василенко В. В., Курята М. С., Морозов В. В., Білоник А. Б., Мань З. С., Литвинець Л. О., Крамаренко М. С., Міщенко Л. П.</i>	
РОЛЬ ТА МІСЦЕ ПІДГОТОВКИ НАУКИ І ПРАКТИКИ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я	18
<i>Гушук І. В., Лях Ю. Є., Лях М. В., Гайдаш І. А., Глазкова Н. О.</i>	
КОНЦЕПТУАЛЬНІ ДЕТЕРМІНАНТИ ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ЗМІНИ В ДИНАМІЦІ ЧАСУ	19
<i>Сергета І. В., Стоян Н. В., Теклюк Р. В., Браткова О. Ю., Ваколюк Л. М., Дреженкова І. Л., Редціц М. А., Шевчук Т. В., Дударенко О. Б.</i>	
ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ	20
<i>Швагер О. В., Кучеренко О. С.</i>	
QUALITY OF SLEEP OF MEDICAL STUDENTS AS AN INDICATOR OF THE IMPACT THE FORM OF ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS IN CRISIS CONDITIONS	21
<i>Merkulova T. V.</i>	

Матеріали зверстано з електронних носіїв, наданих авторами тез.
Відповідальність за зміст несуть автори публікацій.

Науково-практична конференція присвячена ХХ марзеєвським читанням
«Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України»
(24-25 жовтня 2024 р.).

Зб. тез доп., Вип.24 / оргкомітет: Н.С. Полька (голова) [та ін.]. К.: «Інтердрук», 2024. 202 с.

З попередніми випусками Збірників та іншими науковими роботами у різних
галузях гігієнічної науки та охорони громадського здоров'я можна
ознайомитися на сайті ДУ «ІГЗ НАМНУ» – <http://www.health.gov.ua>

Підписано до друку 27.09.2024.

ТОВ «Інтердрук»
030680, м. Київ, вул. Пшенична, 2, тел. (044) 228-96-90

Номер та дата запису в Єдиному державному реєстрі
юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців о проведенні
державної реєстрації №1 072 102 0000 029235 від 29.08.2013 г.
Ідентифікатор видавця в системі ISBN № 97384

Формат 60×84/8. Ум.друк.арк. 23,6 Гарнітура Pragmatica.
Зам. №090Д24 від 26.09.2024 р.
Електронне видання